

ROZWIĘZAĆ SIĘ (20) *vb pf*

się (17), sie (3).

o *prawdopodobnie jasne* (tak w roz-); a *jasne* (w tym 1 r. błędne znakowanie).

W *inf -wiąz-* (6) *GórnDworz*, *CzechEp*, *NiemObr* (3), *WujNT*, *-wiąz-* *SkarJedn* (2); w pozostałych formach *-wiąz-*, *-wiąż-*.

inf rozwiązać się, rozwiązać się (8). ◇ *fut 3 sg* rozwiąże się (3). ◇ *2 pl* rozwiążecie się (1). ◇ *praet 3 sg m* rozwiązał się (1). *f* rozwiązała się (2). *n* rozwiązało się (1). ◇ *3 pl subst* rozwiązały się (2). ◇ *imp 3 pl* niechaj się rozwiążą (1). ◇ *part praet act* rozwiążawszy się (1).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde XVI w.* (jeden z niżej notowanych przykładów).

1. *Przestać być związanym, rozsypać się; dissolvi, rumpi PolAnt; solvi Vulg* (8) : chłopu yednemu 16 grośchi bill wyall schufthką skalyethy Alye łyżą chufthką rozwyżazala *LibMal* 1547/129.

Frazy: »rozwiązały się pęta, związki« = *dissoluta sunt vincula PolAnt; vincula soluta sunt Vulg* (1:1): łytały łyę powrozy/ kthoremi łyły związane ramięná łyego/ iako konopie/ [...] y rozwiązaly łyę związky z rąk łyego. *BudBib Iudic* 15/14; *WujNT Act* 16/26.

»rzemyk nie rozwiąże się« [*zapewnienie o gotowości bojowej*] (1): á pás ná biodrách łyego nie rozepnie łyę/ y rzemyk v trzewiká łyego nie rozwiąże łyę [*nec rumpetur corrigia calceamentorum*]. *BibRadz Is* 5/28.

Przen (4) :

Frazy: »węzeł rozwiązać się mógł (a. musiał)« (2): on węzeł/ ktory włyzytek fwiát łyiąga/ to jest krew/ powinowácztwo/ á miłość wrodzona/ kthorą ma káždy człowiek ku dziecięciu wláfnemu/ rozwiązcby łye musiał. *GórnDworz Z7*; iedná ná świece przyczyná łyę nie náydzie: dlá ktoreyby ten łyę węzeł/ gdzie łyę porządnie raz łyanie rozwiązc łyę ták mógł/ áby drugą żonę ábo drugiego mężá zá żywotá kto miec mógł ábo mógłá. *SkarJedn* 344.

bibl. »rozwiązał się język, związka języka« = *ktoś odzyskał mowę* (1:1): [*Jezus*] łyplunawłyzy/ dotknął łyęzyká łyego [*niemego*]: [...] y rozwiązala łyę związká łyęzyká łyego [*solutum est vinculum linguae eius*]/ y wymawiał dobrze. *WujNT Mar* 7/35, s. 192 *marg.*

a. *Zdjąc z siebie więzy (może wzajemnie)* (1) : [drudzy więzniowie [...]] w nocy vpátrzywłyzy fwoy czás rozwiązawłyzy łye [...] vciekli. *BielKron* 1551 287.]

Przen (1) :

Zwrot: »z węzłow rozwiązać się« (1): Niechayże łyę wprzod cí z tego wyprawia/ y z węzłow w ktorych chodzą rozwiązą/ á zbroię [...] przeciwko nam niechay wyniofá/ á potym ku obáleniu włyzytkiego pífmá/ y zwalczeniu nas niechay przydą *GrzegRóżn* C4.

2. *Nie być razem, przestać tworzyć całość, rozdzielić się; rozsypać się* (3) : Gdy z was ieden drugiemu będzie wiernym brátem. zaden was nie przemoże gdy łyę rozwiążecie/ Snádnie was koždy zmoże prędko poginieć. *CzahTr* E2.

Przen (2) :

W *połączeniu szeregowym* (1): (*marg*) Stárfzy czym łyá poddánym fwoim. (-) ábyście to co łyę do vpadku náchyliło podpárli/ co łyę fkáziło nápráwili/ co łyę zráníło zleczyli/ co łyę rozwiązalo łypoili *SkarKaz* 657a.

Zwrot: »rozwiązać się z ciałem« = *umrzeć* [szyk zmienny] (1): *WujNT 2.Cor 5 arg; [y [św. Arnulf biskup] przy zakonnikach onych á śpiewaniu y czytaniu Ewányelijey z ciałem fie tym rozwiązał. SkarŻyw 766 (Linde s.v. rozwiązać)].*

3. Zrozumieć, pojąć (4) :

rozwiązać się z czego (1): *NiemObr 81 cf »wyprawić się i rozwiązać«.*

rozwiązać się w czym (2): *Tákże/ kto mowił/ we krzu do Moizefzá/ ony fłowá/ lam ieft Bog [...]. Bo ná tym wiele należy/ w tym fie rozwiązać. Abowiem iefliby to mogło być pokazano/ iż to tám fyn mowił/ á nie lam Bog oćiec [...]: tedyby [...] CzechEp 279; NiemObr 70.*

Szeregi: »rozwiązać się i upewnić« (1): *W czym ábyfmy fie rozwiązać y vpewnić mogli/ przydzie nam vćiec fie do wyrokow páńfkich NiemObr 70.*

»wyprawić się i rozwiązać« (1): *z ktorey [rzekomej trudności Pisma Świątego] ludzie próci trudnoby fie wyprawić/ y rozwiązać mogli. NiemObr 81.*

a. Odrzucić błędną interpretację [z czego] (1) : *Przykład Moyżefzow/ nieśłufznie X. Arcyb. do czáfow Nowego teftámentu przyciągá [!]: y znać iże Iego Mość/ nie częłto y z nie vwazenim w pífmá Nowego przymierza wgláda/ co kiedyby czynił/ fnádneyby/ ztego fwego árgumentu/ y przykłádu rozwiązać fie mogli. NiemObr 83.*

4. Stać się zrozumiałym, wyjaśnić się (2) : *O práwie/ teraz nic mowić nie będę: bo fie o tym może potym nieco powiedzieć/ ábo fie y to lámo rozwiąze/ gdy fie w przod ná obronę/ [...] odpowie. CzechRozm 233v.*

Fraza: »węzeł się rozwiąze (a. [rozwiązać się mogł])« (1): *ktorey [niezgodności w nazwaniu osób przez Mateusza i Łukasza] trudno tym náprawić iż iednego dwoiáko názywáno: bo fie y ták iákom iuż rzekł węzeł ten nie rozwiąze. CzechRozm 153; [ŚmigłLichwa 32].*

5. O roślinie: wybić z korzenia, wypuścić pęd [z czego] (1) : *ktora [róža] fie iuż z swoiey Máćice rozwiąwáfzy pełne líftki bierze WitosłLut A3.*

6. W funkcji biernej: Zostać unieważnionym (o małżeństwie) [od kogo (dopełnienie sprawcy)] (1) : *O małżeńftwie S. y zwiąfkú iego nie rozdzielnym w nowym zakonie nic nie trzymáią. rozumiejąc iż fie rozwiązać to może od ludzi/ co fie od fámego Bogá wiąze. SkarJedn 343.*

Synonim: **6. rozprząc się.**

Formacje współrdzenne cf WIAZAĆ.

Cf 1. ROZWIĄZANIE